

Dosarul nr. 2r-423/23
2-19185451-01-2r-11102023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. T. Andronic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Sîrbu, V. Cotorobai)

DECIZIE

21 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Tuchilă împotriva lui Pavel Strelciuc cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv, iar apelantul nu solicită repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 20 noiembrie 2019, Nicolae Tuchilă a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Pavel Strelciuc cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 1-4).

Prin hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Tuchilă.

A fost încasată de la Pavel Strelciuc în beneficiul lui Nicolae Tuchilă datoria contractuală în sumă de 2 500 de euro, dobânda de întârziere în mărime de 272 de euro conform cursului de referință al Băncii Naționale a Moldovei, la momentul executării hotărârii, cheltuielile pentru asistența juridică acordată în sumă de 5 000 de lei, cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat și citare publică în mărime totală de 210 de lei.

A fost încasată de la Pavel Strelciuc în beneficiul statului diferența taxei de stat în mărime de 1 350 de lei (f. d. 29).

La 17 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, a declarat apel împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de respingere integrală a cererii de chemare în judecată (f. d. 44-45, 48).

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv, iar apelantul nu solicită repunerea în termen (f. d. 53-55).

La 25 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată (f. d. 64-66).

În motivarea recursului, recurentul Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, a indicat că nu a cunoscut despre faptul că în Judecătoria Strășeni, sediul Central, s-a aflat în examinare o cauză civilă înaintată împotriva sa și respectiv, nu a cunoscut despre pronunțarea unei hotărâri, instanța de judecată nu l-a informat, or, la materialele cauzei lipsește semnătura lui în acest sens.

Totodată, a menționat că, ulterior, în dependență de motivele hotărârii instanței de fond, urma în cererea de apel motivată să solicite repunerea în termenul de declarare a apelului.

Astfel, în situația în care prin apelul motivat, ar fi solicitat instanței de apel repunerea în termen, acest fapt urma a fi examinat în prezența sa.

Astfel, a considerat că instanța de apel l-a lipsit de posibilitatea de a solicita repunerea în termen a apelului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurentului, avocatei Mariana Arabadji, la 15 septembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 56).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 septembrie 2023 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului

integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat în adresa pârâtului Pavel Strelciuc în sat. XXXXX, str. XXXXX, copia cererii de chemare în judecată depusă de Niclae Tuchilă, cu înscrisurile anexate și copia încheierii din 21 noiembrie 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, prin care a fost primită în procedură cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată (f. d. 14), însă plicul a fost restituit cu mențiunea oficiului poștal „necunoscut” (f. d. 18).

Din actele cauzei se mai constată că în adresa pârâtului Pavel Strelciuc în sat. XXXXX, str. XXXXX a fost expediată citația pentru ședința de judecată stabilită pentru data de 24 februarie 2020, ora 14:30, corespondența dată fiind restituită cu mențiunea oficiului poștal „necunoscut/nu locuiește pe adresa dată” (f. d. 23).

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că instanța de fond a dispus citarea publică a pârâtului (f. d. 28).

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 24 februarie 2020, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 25 februarie 2020.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat copia dispozitivului hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, în adresa pârâtului Pavel Strelciuc în sat. XXXXX, str. XXXXX (f. d. 31), corespondența fiind restituită de către oficiul poștal cu mențiunea „necunoscut” (f. d. 32).

La 14 iulie 2023, reprezentantul lui Pavel Strelciuc, avocata Mariana Arabadji a făcut cunoștință cu actele cauzei civile, fapt ce se confirmă prin cererea și declarația de confidențialitate anexate la materialele dosarului (f. d. 40 verso, 43).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, a fost depusă de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, la 17 iulie 2023, peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 14 septembrie 2023, corect a restituit apelul declarat de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, deoarece calea de atac a fost exercitată tardiv (f. d. 53-55).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 24 februarie 2020, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 25 februarie 2020, ultima zi a termenului fiind data de 25 martie 2020 (zi de miercuri).

În context, instanța de apel justificat a reținut că Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, a declarat apelul peste termen.

În speță se constată că, deși apelul declarat de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, a fost depus peste termen, apelantul nu a solicitat repunerea în termen, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor, în confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

În același timp, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează ca lipsit de temei argumentul recurentului invocat în cererea de recurs precum că, ulterior, în dependență de motivele hotărârii instanței de fond, urma în cererea de apel motivată să solicite repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, deoarece apelul nemotivat împotriva hotărârii din 24 februarie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, a fost depus de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, la 17 iulie 2023, respectiv, după expirarea termenului legal prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, apelantul urma, odată cu declararea acestuia, să solicite repunerea lui în termen și să anexeze probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului în termenul prevăzut de lege.

La caz, însă, se stabilește lipsa de valorificare diligentă de către Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, a drepturilor sale procedurale, fapt ce nu poate fi imputat instanței de judecată.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de

substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Pavel Strelciuc, reprezentat de avocata Mariana Arabadji.

Se menține încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Tuchilă împotriva lui Pavel Strelciuc cu privire la încasarea datoriei contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni